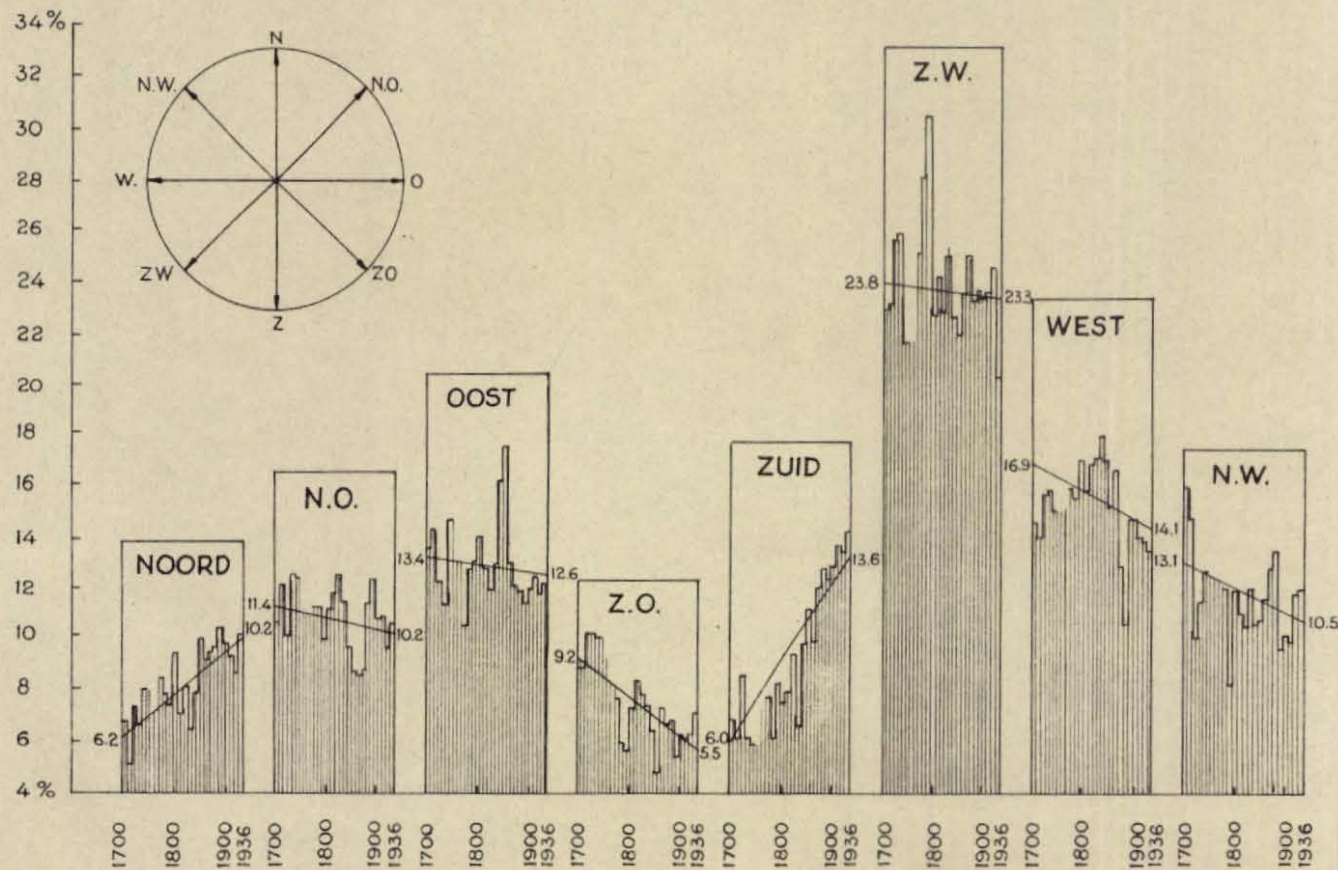

VERANDERING PERCENTAGES WINDRICHTINGEN SEDERT 1700 TE AMSTERDAM

RAPPORT : Alg. 68.R 165.

Dr. Ir. Joh. van Veen. Is de heersende windrichting te Amsterdam sedert 1700 gekrompen ?

Tijdschr. Kon. Ned. Aandr. Gen. 1940.

27 blz. 6 fig.

Het stadswaterkantoor te Amsterdam liet van 1 Jan. 1700 af water- en windwaarnemingen doen. Behalve een hiaat van 1750 t/m 1765 is de serie volledig tot heden. Het hiaat werd aangevuld met windwaarnemingen te Zwanenburg bij Halfweg. Vergelijkt men de hoofdrichtings-percentages van 1700-1750 met die van 1890-1937 (Rijkswaarnemingen te Amsterdam) dan vindt men de volgende verschillen:

	N	NO	O	ZO	Z	ZW	W	NW
1700-1750	6,8	11,5	13,4	9,7	6,8	23,8	15,0	13,0 %
1890-1937	9,7	10,8	12,0	6,3	13,4	23,0	14,2	10,6 %
	+2,9	- 0,7	- 1,4	-3,4	+6,6	- 0,8	-0,8	-2,4 %

De N- en Z-winden zijn dus toegenomen in frequentie, vooral de laatste, er heeft zelfs een verdubbeling plaats gehad. Deze toename geschiedde vrij regelmatig. De windrozen zijn, blijkens de analyse der gegevens, als het ware gedraaid tegen de beweging der zon in en wel met een bedrag van ong. 30°. Deze wenteling zou sedert 1700 vrijwel continu geweest zijn (zie schets hiernaast). Mogelijk is, dat het windkruis voor de jaren 1700-1750 niet goed gericht is geweest, doch gemeend wordt dat het moeilijk 30° fout geweest kan zijn en dat dan die fout langzamerhand is verdwenen. De aansluiting bij de huidige moderne Rijkswaarnemingen te Amsterdam is uitstekend.

Repliek van Dr. P. M. van Riel in hetzelfde tijdschrift.

Bij nader onderzoek is gebleken, dat vele der windkruizen van Amsterdamse torens afwijkingen vertonen met de noord-richting van 8° à 24° linksom. Echter kan dit vlg. schr. slechts voor de 9 jaren 1878-1887 van kracht geweest zijn voor de onderzochte waarnemingen. Schr. bekijkt de uitkomsten kritisch en acht de oudere waarnemingen niet zeer betrouwbaar.

Repliek van Dr. S. W. Visser in "Hemel en Dampkring". 1941.

In Denemarken wordt beweerd dat de wind sinds 1590 geruimd is over 90°, d. i. 30° per eeuw. Eerst na een onderzoek over een zo groot mogelijk aantal stations in West Europa zal men iets definitiefs mogen besluiten. Schr. ziet "heel duidelijk" in de grafieken van ir. van Veen een kromping sedert 1800. Hij meent, dat daarmee bepaalde klimaatwijzigingen in verband gebracht kunnen worden. Hij hoopt, dat het onderzoek zal worden voortgezet.

Dupliek van Ir. van Veen.

De aanval van de meteorologen van Riel en Visser is voornamelijk op de zuiverheid der waarnemingen zelf gericht. Daarom valt geen genoegdoening te geven. Schr. geeft slechts de uitkomsten der lange reeks cijfers en ieder kan daaruit zijn eigen conclusies trekken. Het wachten is op meer cijfers van andere stations.

(Opmerking: Deze taak heeft op zich genomen Ir. A. Labriijn, leraar te Schiedam, die alle oude gegevens in Nederland heeft verzameld en daarover een proefschrift schrijft.)